

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE se primesc la **ADMINISTRAȚIUNEA** în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
 În Viena: M. Dukas Nachf., Max. Augenthaler & Emarich Loener, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppelka Nachf., Anton Oppelk.
 În Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. În Hamburg: Marolli & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o coloană 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarife și învoială.
RECLAME pe pagina a 8-a o serie 10 or. senu 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U I L X I I I .

„GAZETA” iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de *Duminecă* 8 franci.
 Se prenumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea. Piața mare Târgul Inului Nr. 80, etajul I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 or. v. a. senu 15 bani. — *Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.*

Nr. 250.

Brașov, Vineri 12 (24) Noemvre.

1899.

Intorsătura în cauza cvotei.

Ați vădit minune! Abia trecută patru zile, de când s'a anunțat dela Budapesta *urbi et orbi*, că tratările dintre așa numitele deputațiuni pentru cvotă au fost definitiv întrerupte și că acum numai prin deciziunea monarhului se poate regula pe un an afacerea cvotei, când eti, că aceleași deputațiuni, ungară și austriacă, sunt eșăși intrunite în Budapesta pentru a renoi tratările și a încerca să se invoască asupra diferenței, care le-a desbinat.

Așa ceva numai în monarchia noastră dualistă se poate întâmpla. Ori-ce om serios trebuia să admită, că decă s'a făcut atâta șgomot cu ruptura dintre Austriaci și Unguri pe tema cvotei; decă s'a alarmat monarchia și streinătatea, că pentru o sumă relativ foarte mică s'au desbinat, acēsta nu se putea explica altfel, decă numai motive grave de caracter mai mult politic și cari nu stau în nicī un raport cu cele 300,000 fl. asupra cărora nu s'au putut învoi, au fost cauza rupturii.

Când colo ce se veđi? Alaltăeri, Marti, când deputațiunea ungară pentru cvotă tocmai își ținea ultima ședință pentru a autentica raportul privitor la nereușirea tratărilor, eti că sosese o telegramă dela Viena, în care se comunică, că deputațiunea austriacă pentru cvotă este aplecată de a reincepe tratările cu deputațiunea ungară pentru a aplană diferența, ce mai există între amēdouē. Deputațiunea ungară a primit acēstă propunere și a invitat imediat pe Austriaci la nouē tratări în Budapesta.

Astăđi se află intruniți încă membrii ambelor deputațiuni în capitala ungară și pōte că în momentul acesta invoiala a și devenit perfectă. Precum se ăice, cei din Viena s'au înțeles pe cale telegrafică cu președintele deputațiunei ungare Coloman

Tisza chiar și asupra modalității de aplanare, care ar fi să se adopte reciproc ca cvotă a Ungariei suma de 34.4 milioane, adecă cu 150,000 fl. mai mult, decă au conces Ungurii și cu tot atâta mai puțin, decă au pretins Austriacii înainte cu câte-va zile.

Intorsătura acēsta grabnică a surprins mult și pentru-că motivul, cum ăiserăm, nu pōte fi mica diferență de bani, ci trebuie să fiă cu totul altul. Cea mai probabilă explicație a ei ni-o dă faptul cunoscut, după care imediat după ruptura dintre deputațiuni, monarhul în persoană a intervenit pentru a face posibilă cumva finalizarea pactului, chiāmând la sine pe membrii deputațiunei austriace și pe șefii partidelor din parlamentul vienes, ca să-i înduplece pentru acēsta.

De cum-va vor fi avut, pe lângă acēsta, și alte considerațiuni, rămâne constatat, că șovăirea, ce o dau pe față Austriacii într'o cestiune așa de importantă, cum este a cvotei, nu dovedesce nicidecum firmitate în poziția principiară ce-o ocupă ei în cestiunea raporturilor cu Ungaria. Pentru ca să ajungă la acest rezultat, nu mai era de lipsă să facă atâta șgomot, când era vorba de o diferență de câte-va sute de mii.

Prin invoela dintre deputațiuni, care, credem, se va realiza acum de sigur, căci la din contră s'ar face de ris pentru eternitate, se va ajunge un lucru: monarhul nu va mai fi constrins să stabilească el însu-și cifra cvotelor pe un an, ci cestiunea cvotei pōte fi rezolvată pe cale parlamentară pe timp de ăcece ani. Am ăis „pōte fi rezolvată”, fiind-că prin invoela deputațiunilor încă nu s'a ajuns ținta. Acēsta mai are să fiă prezentată celor douē parlamente și dela aceștea atērnă, decă va fi primită, ori nu, hotărîrea deputațiunilor.

Așa-dér e departe încă de a fi

rezolvată cestiunea cvotei. Atât în parlamentul din Viena, unde nu sunt nicī-decum mulțumiți numai cu o mare de ceva peste trei milioane a cvotei ungare, cât și în dieta ungară, unde de pe acum se pregătesc Kossuthiștii de a face un asalt în contra guvernului fiind-că a admis a se urca cvota pentru Ungaria. Dér nu numai cei din opoziția, ci în mare parte și guvernamentalii unguni se plâng, că prin ridicarea cvotei s'a impus Ungariei o sarcină nedreptă și putem să fim curioși, ce atitudine vor lua indeosebi Apponyiștii, cari mai înainte se înfēbēntaseră așa de mult, protestând contra ori-cărei urcări a cvotei ungare.

Sensațiunea, ce au produs'o ultimele dispozițiuni ale deputațiunei austriace pentru cvotă, nu este nicī cea dintăi și nu va fi nicī cea din urmă în caleidoscopul, care se numesce dualism austro-ungar.

Intervenirea Corōnei. Pre cum se anunță din Viena, Majestatea Sa monarhul a primit și alaltăeri pe căți-va conducători ai partidelor din parlament. Au fost ascultați: *Funke, Pergelt, Prade, Ebenhoch, Kaiser și Engel.* Și inaintea acestor bărbați conducători Maj. Sa și-a exprimat dorința, că deputații să satisfacă lipselor celor mai urgente de stat. În decursul convorbirei cu *Prade*, monarhul a atins și raporturile din Boemia, exprimându-și șperanța, că Cehii și Germanii se vor înțelega odată. Despre convorbirea cu *Enoel* se șvonesce, că acesta a declarat monarhului, că poziția deputaților cehi atērnă dela curentul, ce iese la ivelă în țēră. Conte Clary, ăise, a cauzat mare durere Cehilor prin desființarea ordonanțelor de limbă, și persoană lui Clary, ér nu ministerial, este piedeca, pe care Cehii n'o pot trece, ca să pōtă satisfacă dorințelor corōnei. Engel a declarat, în fine, că în clubul cehic va influința în sensul dorințelor moarhului, însē decisiunea trebuie s'o încredințeze esclusiv clubului.

În cercurile parlamentare din Viena se vorbesce, că tuturor conducătorilor de par-

tide monarhul le-ar fi declarat pe-o formă, că pentru acum este imposibilă venirea unui cabinet al dreptei. O coalițiune însă e posibilă, și tōte partidele trebuie să nșnescă a o înființa. Guvernul actual nu trebuie considerat ca provisor, ci dinpōtrivă ca un ministeriu stabil, căruia i s'au impus probleme foarte grave. În fine monarhul doresce, ca parlamentul să desbată anul acesta provisorul de buget și legile pactului.

Sinodul archidieceșan din Blașiū.

Raport special al „Gazetei Transilvaniei”.

Blașiū, 22 Nov. n. 1899.

Ăđi, Miercuri, în 22 Nov. n., des de diminetă, pe la orele 6^{3/4}, sunau evlavios clopotele Bisericei catedrale, vestind într'un ton pētrunđetor, că se incepe serviciul divin. Din tōte părțile curgeau spre sfântul locaș al lui Dumneđeu membrii Sinodului și umplură tōte stranele și tōte scaunele începēnd din presbiteriu și până în tinda bisericei.

La 7 ore s'a început celebrarea S-tei Liturgii, cu intonarea înălțătore a „Impēratului Cereso”, care s'a cāntat de douē ori: prima-ōră de cătră preoții celebranți, și a doua-ōră de cătră corul clericilor din Seminarul archidieceșan.

La celebrarea sfintei Liturgii a pontificat înalt Prea Sântia Sa Părintele Metropolitan *Dr. Victor Mihalvi* de Apșa, asistat de Prepositul *Ioan M. Moldovan*, de canonicii *Dr. Ioan Rațiu, Iosif Hossu, Gavrilă Pop, Dr. Augustin Bunea și Dr. Vasilie Hossu*, de vicarul Făgărașului *Iacob Macaveiș, Nicolae Solomon* protopop. Ludoșului, *Artemie Codarcea* protopop. Turdei, *Ioan German* profesor gimnasial, *Petru Uilăcan* protopop. Reghinului șasesc, *Dr. Sebastian Radu* protopop. Murăș-Uiōrei, *Dr. Isidor Marcu* secretar metropolitan și *Laurențiu Pascu* administrator protopopesic în Diecio-Sân-Mărtin. Diaconii au fost *Aurel C. Domșa* profesor la școala superiōră de fete și *Iuniu Brut Micu* oficial la cancelaria metropolitană. — Corul a fost executat cu multă desteritate de cătră clericii conduși de *Nicolae Ionaș* prof. de cant la Seminarul ar-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”.

O pagină de estetica populară.

Artă. — Grația. — Farmec. — Naivitate.

De Vasile D. Păun.

— Fine. —

„Frumșete. Mai departe, obiectul e supus legii frumșetei spirituale, care se nase din proporțiune, căreia omul cultivat pentru reprezentarea sēu producerea frumosului șcie să supue tōte, chiar și extremele...

„Fiă-care operă de artă trebuie să se anunțe ca atare, și acēsta o pōte face numai prin aceea, ce numim noi frumșete sensibilă sēu grația”.

Precum se vede din cuvintele marelui poet, grația e nedespărțită de frumșete. Cu tōte acestea, grația e numai o mētete a Frumosului, Frumosul, ca să ăice așa, în gradul pozitiv. Este întâia manifestare de viață a ideii în mișcare, a spiritului creator al artistului, ivindu-se din haosul limpedit al materiei ca zare luminōsă, jucând pe nise forme definite. Grația e frumșetea în

mișcare, sēu frumșetea mișcării, și nicăiri nu se simte mai bine pentru ochiul nostru sufletesc, suavul ritm al liniilor unduiōse, decă la formele umane.

Mai de aprōpe cercetându-n-o, vedem, în adevēr, că grația rezultă din armonia dintre mișcarea și repaosul formelor frumōse. Ca la un riulet curgēnd liniștit, ale cărui valurele alunecă unele peste altele, ast-fel mlădiōsele conture ale unui corp frumos, omenesc sēu animal, se toposes unele într'altele, făcēnd impresiunea unei euritmii de mișcări ideale. ăic „făcēnd impresiunea unor mișcări ideale”, pentru că la corpurile în repaos real, precum o statuă, sēu o căpriōră ascultând în bătaia vântului, mișcarea este în spiritul nostru subiectiv, în ochii noștri, cart urmăresc, plimbându-se de colo până colo, liniile undulătore. De altfel, mișcarea și repaosul sunt mai mult douē corelate, decă douē contrase, căci mișcarea presupune o succesiune de repausuri, ér repausul nu se pōte închipui fără un moment de mișcare, precedent sēu următor îndată. În tot cazul, grația presupune frumșete, pe cēnd frumosul n'are nevoie să fiă și grațios. Un crin legându-se

pe vlăstarul sēu e grațios, pentru că e și frumos; un Ercule vėjnos, răzimat pe măciuca sa, rēsuffānd după o muncă grea, e negreșit frumos, pentru-că exprimă idealul forței biruitoare, dér nu e de loc grațios în înțeles estetic.

Caracterele grației sunt *blandēțea, gingășia, molțetea, frăgeđimea, ușurința, drăgălășia, mēșura*. Tōte însușirile acestea presupun viață, suflet. De aceea ele se găsesc întrunite mai ales la animale și cu deosebire la om. În natura ăisă neinsufletită, le întâlnim eșăși, însē ca note simpatice cu stările noastre sufletesci. Astfel, în lumea florilor, viorēua e simbolul tinereței sfioșe și nevinovate. Priviți douē pisicuțe jucāndu-se: mișcările lor par a fi însu-și armonia caracterelor grației. Dér nicăiri acestea nu se arată în întreaga lor strălucire, decă la femeia, de aceea și Grecii personifică idealul grației în trei chipuri de femei — „strălucitōrea” *Aglaia*, „vesela” *Thalia* și „voioșă” *Euphrosyne*: *Xāpıtes* — tōte trele, servitōrele Afroditei, tinere, frumōse, dér purtānd pe fețe espresiunea inconștientei frumșetei lor. Grația conscientă de sine degenerēză în cochetăria, precum

grația studiată, dāndu-se în privilește cu precugetare de a plăcea, nu mai vorbesce sufletului nostru. Balerinele dela Operă, cu tōtă arta lor — ba chiar din cauza „artei” lor — exprimă numai comedia grației.

Și formele masculine se pot numi grațioșe, decă întrunesc însușirile cerute de armonia frumșetelor architectonice ale corpului feminin. Însē pentru acēsta se cere, mai înainte de tōte, tinerețe și nevinovăția, frumșete și drăgălășia. Cele trei Grații clasice erau trei simbole: *Aglaia* înfăția, indeosebi, frumșetea printr'o rosă. *Thalia* dragostea, cu o rāmurea de mirt, ér *Euphrosyne* tinereța nevinovată închipuită printr'un zar. De aceea, numai la băeți, în reversatul zorilor adolescenței, când caracterul primar al bărbăției — sentimentul demnității — n'au încolțit încă în inima lor, când trēmbița de luptă pentru viață n'a încuruntat încă sprāncēna lor, se pot afla trāsuri asemēnătore cu ale grației feminine*.)

*.) Un estetic german *Ad. Zeising* (*Rich. Morning*) a descoperit un principiu ingenios, o lege numită de el *secțiunea auris* (*der goldene Schnitt*), în virtutea căreia fi-

chidiecesan și Aron Papiu notar consistorial.

S-ta Liturgiă s'a terminat punct la 8 1/2 ore.

Sedinta I. (Inainte de amiazi).

1) După sf. liturgiă, la 9 ore au convenit toți la reședința metropolitană dela pörta, unde I. P. S. S. părintele metropolit — invitat de o comisiune compusă din Ioan Moldovan, protopopul Cătinei, Iuliu Montani, protopopul Roșiei, Aricon Popa preot în Bucium-sesa, — veni între urările nesfârșite de „Să trăească“ și deschise Sinodul cu o cuvântare în adevăr clasică, în care a salutat cu bucuria pe cei prezenți, aflându-ne la capătul centenarului al 2-lea dela Sf. Unire, și între altele a accentuat, că între împregiurările prezente, consiliul Veneratului Sinod este indispensabil.

La vorbirea Inalt Prea Sântiei Sale răspunde Nicolae Solomon, protopopul Ludoșului, asigurându-l, că noi, oile cuvântătoare, cunoscând vocea păstorului, am venit, ca să-l ajutăm cu consiliile noastre, respective să ne consultăm asupra căii, pe care are să apuce naia bisericeii unite, drept aceea mulțămesc Inaltului Presidiu în numele Sinodului pentru convocare.

2) După acesta urmând alegerea a 4 notari sinodali, de atari se aleg: *Artemie Codarcea*, protop. Turdei, *Vasile Pop*, v.-protopopul Almașului, *Laurențiu Pascu*, admin. prot. al Dicio-Sân-Mărtinului și *Nicolae Tojan*, cooperator parochial în Sibiu.

3) Aceștia aleși, prepositul *Ioan M. Moldovan* propune rezultatul verificărilor de ieri, rugând pe vicarul Făgărașului, *Jacob Macaveiu*, ca să cetască protocolul sesiunii verificătoare, pe baza căruia se declară de verificăți toți membrii Sinodului, afară de *Alexandru Lupan*. N'a lipsit nici unul afară de *Ioan V. Rusu*, care a absentat din cauze sanitare și a cărui notificare s'a luat spre cunoștință.

4) Presidiul după acesta propune telegramă la Prea Ferioitul Părinte Papa Leon al XIII-lea și la Majestatea Sa Imperatul și Regele Apostolic, cari primite cu bucuria din partea Sinodului, în decursul sesiunii se și expediază.

5) Același Inalt Presidiu propune alegerea a 4 comisiuni, constatătoare fă-care din câte 7 membri, cărora să li-se dea rapoartele și elaboratele despre obiectele sinodali spre combinare și proiectare. Conform propunerii se aleg 4 comisiuni, și anume:

a) *Comisiunea administrativă*. Președinte: Prepositul capitular *Ioan M. Moldovan*, membri: Dr. *Victor Smigelski*, canonic, *Basilii Rațiu*, rector seminarial, *Nicolae Solomon*, prot. Ludoșului, Dr. *Isidor Marcu*, secretar metropolitan, *Ioan Pop*, v.-protop. Morlacei și *Alexandru TERNĂVEAN* preot în Hodac.

b) *Comisiunea financiară*: Președinte Dr. *Ioan Rațiu* canonic, membri: *Ioan Moldovan* prot. Cătinei, *Simeon Micu* prot. Alba-Iuliei, *Simeon Pop* prot. Arieșului, *Clemente Raicu*

v. prot. Făgărașului, *George Bărbat* v. prot. Blașului și *Iuliu Nistor* revisor arhidiececan.

c) *Comisiunea școlară*: Președinte *Iosif Hossu* canonic; membri: *Gavrilă Pop* canonic, *Ioan Laslo* prot. Clușului, *Ioan Hațegan* prot. Dârgei, *George Muntean* director și prof. preparandial, *Ioan German* prof. gimnazial și *George Simu* preot în Ghejea.

d) *Comisiunea organizătoare*: Președinte Dr. *Augustin Bunea* canonic, membri Dr. *Vasile Hossu* canonic, *Iacob Macaveiu* vicarul Făgărașului, *Petru Uilăcan* prot. Reghinului sășesc, *Ioan Moldovan* prot. Međiașului, *Ilie Câmpean* v. prot. Giurgiuului și *Ioan Boer* preot în Lechința.

După alegerea acestor patru comisiuni, la 10 1/2 ore ceilalți membri ai Sinodului se depărtează, ér comisiunile se retrag pentru a-și face raporturile lor.

Sedinta II. (după amiazi).

S'a început la 4 1/4 ore și a durat până sera la 7 ore. Mai întâi s'a verificat protocolul ședinței prime dinainte de amiazi. În ședința intrăgă a raportat comisiunea a 4-a, adecă comisiunea organizătoare. Raportorul a fost *Ilie Câmpean* v.-protopopul Giurgiuului. Raportul comisiunii a avut 3 puncte: 1) Cestiunea inbuleului de 200 ani dela unire, care s'a lăsat în bună chibșuința episcopatului, să fă peregrinagiū la Roma și să se facă o lespede comemorativă cu numele tuturor membrilor Sinodului present. 2) Conduita preoțimeii, care în general a fost mulțamitoare. 3) Cestiunea autonomiei, în care cestiune Sinodul, protestând în contra încercărilor de a contopi biserica română unită în organismul autonomiei romano-catolice, s'a pronunțat hotărât pentru apărarea și validitatea independenței bisericeii noastre române. Aici s'au desvoltat o serie intrăgă de debateri interesante și temeinice, de cei mai fruntași capi ai Sinodului. (Amănunte mâne).

Rap.

Ungurii și Croația.

(Din dieta ungară)

În ședința dela 21 Noemvre a dietei din Peșta debătându-se *provisorul financiar croat*, unul din membrii stângei extreme, deputatul *Bela Komjathy*, a atins pe o scară întinsă raporturile Ungariei cu Croația. Discușiunea a fost prea interesantă decăt ca să nu relevăm părțile ei mai marcante, mai ales că cu prilejul acesta însuși ministrul croat *Ceh Ervin* a luat cuvântul, ca să răspundă la inviniurile ridicate de vorbitorul kossuthist în contra atitudinii Croaților.

Komjathy ridică plângerea, că pentru toate sarcinile și jertfele financiare, ce Ungaria le aduce pentru Croația, în schimb nu are nimic. Ungaria plătesce în speranță, că *frățietatea maghiaro-croată* se scutesce, ađi însă nu se mai pöte vorbi despre această speranță. La Unguri esistă iubire frățescă,

la Croați însă nu. Astăđi—contină oratorul — *nimeni nu mai pöte dice, că Croația e credincioasă ideii de stat maghiar și că ar fi un factor al corönei Sf. Stefan*. Decăt în trecut n'am avut putere a-ne validita drepturile asupra Croației, ar trebui să avem în present Dér ce vedem? Am lăsat pe inimicii noștri să crească în Croația și esperiam pe tot momentul, cum să sfătuesc acolo pentru *reanctarca Dalmației*.

Komjathy arată mai departe, cu cifre, jertfele ce le aduce Ungaria pentru Croația și dice, că d. e. în ciclul 1878—1888 s'a cheltuit pentru susținerea „frățietății maghiaro-croate“ nu mai puțin ca 40 de milioane fl. — de giaba. Se mai plânse kossuthistul apărător al ideii de stat maghiar, că pe cale instituțională nu se face nimic, ca Croația să fă teren fructifer al ideii de stat maghiar, ér Croații pășesc față cu Ungaria cu pretensiuni din ce în ce mai mari. În timpul din urmă ei au căpătat și arhiduce. Din toate aceste cauze nu votază proiectul.

Ministrul *Lukacs* răspundend lui *Komjathy* declară dela început, că nu vré să continue discusiuni politice privitoare la raporturile dintre Ungaria și Croația, *Lukacs* apără proiectul, pe care l'a numit *provisor* și dice, că el nu-i păgubitor Ungariei în forma lui actuală.

Urmă desbateres pe paragrafi. Cel dintăi luă cuvântul *Geza Polonyi*, care își exprimă regretul, că în fotoliul ministerului croat nu șede *Josipovich*, ale cărui sentimente maghiare erau cunoscute, pe când sentimentele ministrului croat actual sunt necunoscute.

Ministrul *Ceh Ervin* provocat fiind astfel, s'a ridicat și răspunde printr'un discurs mai lung. Ministrul croat ține să declare față cu *Komjathy*, că în Croația este mare numărul acelor, cari sunt mândri de cetățenia maghiară; ei însă își iubesc și patria lor mamă în înțeles mai restrins. *Komjathy* a arătat numai partea umbrösă a cestiunii. Sunt și în Croația elemente nemulțamite, dér nu după atitudinea acestora trebuie să-și formeze cine-va părerile, căci normative pot și trebuie să fă numai sentimentele majorității.

În partea din urmă a discursului său ministrul croat și-a dat silința să argumenteze îndreptățirea proiectului de pe tapet, cerend primirea lui, căci, dice, prin acesta se vor liniști factorii competenți și va aduce rezultate binefăcătoare pentru raporturile de amiciți și frățietate maghiaro-croată ce esistă ađi.

Proiectul s'a și primit fără de nici o observare, rămânend să trecă și prin a treia cetire.

SCRIRILE DILEI.

— 11 Noembre v.

Un ucaz al ministrului unguresc de agricultură. Föia slovacă „*Narodni*

Noviny“ dela 18 l. c. publică în traducere următorul ucaz al ministrului unguresc de agricultură, adresat tuturor vice-șpanilor comitatelor: „Abonamentele la žiarul „*Néplap*“ pe anul 1899 nu sunt încă plătite din partea comunelor mari și mici, precum și din partea orașelor, însemnate în alăturatul conspect; provoc pe d-l vice-șpan, să pășescă sever, pentru-ca suma de 1 fl. 50 să fă răspnsă cel mult până la 20 Noemvre a anului curent în mâinile oficiului de percepțiä respectiv; ér mie să-mi raporteze despre regularea abonamentelor, trimițendu-mi chitanțele. Fac tot-de-odată atent pe d-l vice-șpan, că pe viitor aceste abonamente trebuie în fă-care au plătite la oficiul de percepțiä respectiv, cel mult până la finele lunei Aprilie. În sfirșit observ, că deöre-ce abonamentul la „*Néplap*“, în sensul circularului meu dela 22 Ianuarie 1897 Nr. 204/preas., e obligator pentru toate orașele, precum și comunele mari și mici: nu primesc drept motiv de neplătire a abonamentului *impregurarea, că cutare ori cutare comună n'a comandat žiarul*. — Budapeșta, 18 Octomvre 1899. Din însărcinarea ministrului (iscălitura nedesoifrabilă), secretar de stat“. — Föia slovacă spune, că acest ucaz îl comunică vice-șpanii tuturor comunelor, dispunend notarilor încassarea abonamentelor. Așa ceva nici în Turcia nu se întâmplă. Un ministru să vină să impună comunelor abonarea de foi chiar și când nu voesc? Asta totuși e prea mult!

Bora. Pe marea Adriatică suflă de câte va dila bora așa, încât împiedecă circulația vapörelor, séu le întârđie în cursul lor.

Bateria monedelor de câte 5 coröne. Din Viena se telegrafiază, că ministrul austriac de finanțe a avisat banca austro-ungară, că va depune în localurile ei 10 milioane fl. în aur pentru schimbarea argintului. Din argintul răscumpărat astfel se vor bate monede de câte 5 coröne. Tot spre acest scop și ministrul unguresc de finanțe va depune la bancă 9-6 milioane fl. în aur, așa că cu totul se vor bate 20 milioane de monede de câte 5 coröne de argint. Noii bani vor fi pregătiți până la 1 Ianuarie în monetăriile din Viena și din Kremnitz.

Statua republicei. În Paris a fost desvölită dila acestea opera clasică a sculptorului *Dalou*, reprezentand *victoria republicei*. Pregătirea statuei a durat dela 1896. Înălțimea ei este de 11 metri și e din bronz. Ea stă în mijlocul unui basiu de apă, ce are un diametru de 50 m. Gruparea constă din o trăsură trasă de doi lei ér deasupra unui glob stă o figură femeiască reprezentand republica, cu mâna dreaptă întinsă. Pe unul din lei stă *Geniul revoluțiunii* ținend în mână o făclia. De a stânga lângă trăsură se află figura unui faur, care representă *Munca*, ér de-a dreapta o figură femeiască reprezentand *Justiția*. După trăsură se află o a treia figură femeiască, reprezentand *Pacea*.

Jubileul episcopului Strossmayer. Din Agram se anunță, că cu ocazia jubileului bătrânului episcop și naționalist croat *Strossmayer*, jubiliarul a primit numeroșe felicitări din Boemia. Președintele museului cehic l'a salutat förte călduros, numind pe *Strossmayer* conducătorul spiritual al Croaților. O căldurösă telegramă de felicitare au trimis și studenții din Praga, talmăcind în ea recunoștința lunei slave. În numele orașului Praga, *Strossmayer* fă salutat de primarul *Podlipny*.

Asociațiunea corpului farmaceutic din România. Membrii corpului farmaceutic din România, întruniți în congres în ziua de 31 Octomvre v. c. au aprobat înființarea „*Asociațiunii generale a corpului farmaceutic din România*“. Comitetul acestei Asociațiunii s'a constituit, alegend președinte de onöre pe d-l *A. Frank*, farmacist proprietar; președinte efectiv: Dr. *N. Atanasescu*, profesor; v.-președintu: Prof. Dr. *S. Minovici* și *C. P. Dumitrescu*; secretar: *St. Bogdan*, farmacist de batalion; secretari de ședința: *A. Scurtu* și *M.*

Două fenomene secundare, două nuanțe ale Grației, sunt *Fermecul* și *Naivul*. Frumșeșea estetică e, precum s'a văđut, senină, liniștită; ea vorbeșce spiritului nostru o limbă, pe care numai densusul o pricepe; la contemplarea frumșeșei omul nu e stăpănit de nici un interes egoistic; simțirile sale sunt, așa dicend, scăldate ca într'o lumină ultra-pămენტescă, și nici un dor nu străbate cu dogörea lui estasal lor. Grația, fiind frumșeșea în mișcare și însoțită pururea de o notă veselă, stabileșce, printr'acesta chiar, între ea și noi un curent de dragoste. Când însă curentul e destul de intens, ca să prindă și să țină

gura omnescă ar fi construită matematicesce după norma următoare: o linia AB este secționată geometricesce în două părți *neegale*, astfel că porțiunea ei mai mică, spre ex. CB, să stea în raport de proporțiune cătră cea mare AC, precum acesta cătră intrăga linia: CB: AC=AC: AB. La figura unauă, punctul de secțiune ar fi buricul. *Zeising* a găsit, că figura bărbatului e mai bine proporționată, decăt a femeii. (*Zeising: Neu Lehre von den Proportionen des menschlichen Körpers.*)

simțirile noastre în sfera de atracțiune a corpului frumos, atunci grația dicem că ne fermecă: începem a o privi ca un bine, pe care-l dorim, pentru că-l credem trebuitor ferioirei noastre. Dér să nu uităm că Grația e o tréptă inferioară a Frumosului și, că *Fermecul* e o formă secundară a Grației. Cu aceste rezerve în minte, înțelegem pe *Logofetul Konaki*, când, întrebându-se „*Ce e nurul?*“, dice:

„Ah! nurale, împérate al podöbelor firești!
Ființă necunoscută priceperii omenesce...
Cu dorul și cu simțirea pururea într'aripat,
Dai ființă la ființă în care ești revêrsat!
Frumusșeșea fără tine este un chip zugrăvit,
Ce nu 'nghimpă la simțire, nici pornesce la
[drăgit:
Ea podöbelor supusă, în podöbă covirșesci,
Ea oglinđii se închină, tu oglinda o sfișes'!
(*Poesii*, Iași, 1856 p. 19.)

Decăt însă *Fermecul* său, în înțeles mai restrins, mai sensual, *Nurul* se mărginesce la frumșeșea exterioră, cel puțin cum îl priveșce poetul:

„Tu ce îți împărăția într'un cuprins de obraz
Și stăpănesci lumea totă numai prin plac și prin
[haz...“

apoi *Naivul* și-a oprit pentru sine lumea spiritului. *Fermecul* ține de toate timpurile, pe când *Naivul* apare, în mijlocul unei lumi artificiale, rafinate, mincinoșe, ca un anachronism, séu ca un archaism. Societățile primitive nu cunoscseau altă lege decăt natura, și omul lucra după cum gândia el, nu după cum scria la cutare paragraf din codicele bunului ton. Sinceritatea inimii, nevinovăția cugetului, simplicitatea vorbirii fără ocoluri cu ascunse înțelesuri, caracterisau pe omul de pe vremile acelea; ele caracteriteză încă și ađi pe o-pil, și de aceea se dice el „naiv“, când spune pe față ce gândesce în sine. Omul, în asemenea stare „naturală“ — căci acesta însemnăză cuvintele franceze *naif*, *naiveté* — e frumos în înțelesul larg al expresiunii. Etă pentru ce *naivul* își are locul în Estetică, sub rubrica Frumosului, alătura cu *Fermecul*.

(„*Tinerimea Română*“.)

Zielinsky; cassar general M. Stoescu, farmacist proprietar, și trei membri. — Scoala Asociațiunii este: a) a contribui la dezvoltarea practică și științifică a farmaciei, precum și a învățământului farmaceutic; asemenea va sprijini ori-ce îmbunătățiri aduse sau propuse farmaciei din țară. b) a îmbunătăți starea morală și culturală a membrilor ei, a strânge relațiunile de colegialitate, a desvolta și a întări principiul de solidaritate între toți membrii corpului farmaceutic. Va înființa: a) o casă de pensii. b) o bibliotecă de literatură, artă și știință farmaceutică. c) va redacta un buletin, ca organ al său pentru publicarea lucrărilor sale și a tuturor referatelor de farmacie. Va da membrilor ei ajutor: a) la studiu sub formă de stipendii. b) ajutor în caz de lipsă de servicii. c) ajutor în caz de infirmități, bolă și deces. Societatea va aranja și conferințe publice.

Deputat congresual în cercul XX al Făgărașului, după cum ni-se scrie, a fost ales d-l Dr. Ioan Șenchea avocat în Făgăraș.

Folosirea mărcilor de țiare pentru francarea listelor de prețuri curente de către comercianți, industriași etc. se poate încuviința numai dacă se petiționează pentru aceasta la direcțiunea de poștă și telegrafe competentă. Ordonanța ministrului de comerț privitoare la aceasta, se poate citi de cei interesați la camera de comerț și industrie din loc.

Doliul lui Salisbury. Ministrul-șef de cabinet englez, lordul Salisbury, a îndurat o mare lovitură. Dilele acestea i-a murit soția, pe care o iubea nespuse de mult și cu care se căsătorise contra voinței părinților săi.

Teatru german. Vineri seara în 24 Nov. n. se va da pentru prima dată comedia în 3 acte *Mamselle Tourbillon* de Kurt Kreutz și H. Stobitzer. Sâmbătă în 25 Nov. se va da pentru prima dată „*Der Heirathsmarkt*“, comedia în 3 acte de Okonkowsky. Biletele se vind în cancelaria teatrului (casa de concerte) dela 9—12 a. m. și dela 3—5 d. a.

Pentru masa studenților dela școlile medii și superioare din Brașov au intrat următoarele contribuții:

Prin Redacțiunea „Gazetei Transilvaniei“ dela d-l Vasile Rusaș din Comana (România) fl. 9.56, și dela d-l Ioan I. Fulea funcționar la casa d-lui Orghidan din Bucuresci 1 fl.

Direcțiunea școlilor își exprimă cele mai vii mulțăminte pentru aceste nobile daruri.

Imprumutul României.

Cetim în „*Timpul*“ din Bucuresci de Mercuri:

Ne-am informat la izvor sigur, că imprumutul, ce guvernul voia să contracteze, este încheiat și că convențiunea respectivă se va semna zilele acestea.

Încă dela venirea guvernului actual la putere, el a urmărit realizarea unui imprumut pentru a consolida datoria flotantă de peste 64 milioane, ce găsisse în circulațiune, precum și pentru a face față la diferitele angajamente luate de către Stat pentru lucrări publice, care se urcau și ele la peste 60 de milioane. Dér din diferite împrejurări, precum: situațiunea politică din Europa amenințătoare de război, scumpetea banilor, restrângerea operațiunilor financiare peste tot și criza economică prin care a trecut România, nu se aflau imprumutătorii și nu s'a făcut vre-o dată guvernului vre-o ofertă de imprumut, nici nu s'au primit propunerile sale. Acum trei săptămâni, intrând din nou în tratări cu sindicatul de bancheri din Berlin, care s'a arătat tot-deuna bine dispus a negocia cu România, creditul țării noastre fiindu-i bine cunoscut, guvernul a isbutit să termine contractarea imprumutului.

Imprumutul acesta consolidează actuala datorie flotantă de peste o sută de milioane și va furniza guvernului mijloacele de a acoperi și anul viitor cheltuielile de lucrări publice angajate, prin suma de 175 milioane capital nominal, ce se avansază României pe termen de cinci ani. Dobânda, ce se va plăti în acest timp, va fi de 5%; comisionul

este de 1 și jum. la sută și emisiunea nouilor bonuri de tesaur se va face, credem, pe cursul de 91.

Banii fiind așii scumpi, era natural, ca și noi să plătim o dobândă mai mare la imprumutul nostru. Dér este mai mult ca sigur, că în timpul de 5 ani vom găsi un moment favorabil pentru a transforma imprumutul provisoriu de acum în un imprumut cu termen lung și în condițiuni mai bune.

Noi am repetat de mai multe ori, că guvernul nu a usat în timpul acestor șese luni grele, prin care am trecut, de creditul său pe lângă instituțiunile financiare din țară sau pe lângă bancherii din Bucuresci, ci tot-deuna capitalurile acestora au fost lăsate a se pune la dispozițiunea comerțului român. Așa, spre pildă, Casa de depuneri nu este creditorea Statului pentru nici un ban, căci cele 5 milioane, ce se luaseră cu imprumut, acum cât-va timp, dela această casă, i-au fost restituite integral. Numai dela Banca Națională guvernul luase, usând de dispozițiunile legii ei constitutive și pentru a se înlesni în mod tre-cător, suma de vre-o 4 milioane. Această sumă i-se restituie acum pe deplin cu ocazia acestui imprumut și Banca Națională va fi ast-fel pusă în stare să vie în mod și mai eficace în ajutorul comerțului.

Cât privește pe bancherii din Bucuresci, cari au fost mijlocitorii între guvern și capitaliștii din străinătate pentru plasarea bonurilor de tezaur actualmente în circulațiune, ei n'au fost — cum am dis — jic-niți în puțina lor de a înlesni comerțului trebuincios. Acum, cu realizarea imprumutului, li se restituie și lor banii luați dela capitaliștii străini pentru bonuri de tesaur.

„Agenția Română“ primesce următoarea telegramă din Berlin:

Cercurile financiare confirmă scirea încheierii învoelii dintre guvernul român și un grup de case de bancă pentru plasarea de bonuri de tezaur pe cinci ani.

Grupul cuprinde: Disconto-Gesellschaft, d-nii de Bleichröder și de Rothschild, Comptoir National d'Escompte din Paris, Banque de Paris et de Pays-Bas, Banque de Paris și Société générale din Paris, precum și câte-va bănci din Bucuresci.

Totalul bonurilor este de 175 de milioane de franci nominal și dobânda de 5 la sută.

Guvernul român nu va face nici un imprumut nou în timpul circulației acestor bonuri, afară numai pentru plata lor.

Bonurile se vor emite în Germania, în Franța, în Belgia, în Holanda și în România.

Războiul din Africa sudică.

Scim, că de pe câmpul de război din Africa sudică a sosit scirea despre căderea Ladysmithului și despre aceea, că generalul White cu toate trupele sale a fost făcut prizonier.

Scirea acesta a venit prin încunjur, răspândită fiind de-o foină berlinesă. Nu se comunică amănunte, dér se spune, că din Pretoria au plecat 20 de trenuri la Ladysmith, pentru transportarea prizonierilor.

Sigur nu se scie, când s'a întâmplat capitularea. La 15 Noevre s'a dat lângă Ladysmith o mare luptă, în decursul căreia Burii au ajuns până la șanțurile Englesilor, făcând în contra lor asalt cu baioneta. În ziua aceea s'a întâmplat, că Englesii au arborat stindardul alb și s'au început tratările asupra capitulării, cari până la 18 Noevre a trebuit să fie încheiate, deore-ce Duminecă în 19 Noevre prizonierii Englesi au fost transportați la Pretoria.

După căderea Ladysmithului comandantul suprem al Burilor, Joubert, n'a mai pierdut nici un moment, ci lăsând o garnisonă suficientă în oraș, a înaintat cu grosul armatei sale spre Sud, ca să întem-pine trupele auxiliare engleze de sub comanda lui Buller. După o scire sosită în urmă, Joubert a ajuns aproape până la Es-court, unde s'a unit cu armatele lui Botha și ale lui Schalk-Burger, care venise de către Greytown. Toți trei generali vor merge la Pietermaritzburg spre împiedecarea trupelor auxiliare engleze.

Dacă scirile acestea sunt adevărate, atunci nu mai incupe indoială, că Escourt este în mâinile Burilor. Scirea despre sosirea Burilor la Pietermaritzburg o confirmă

de altfel o telegramă venită din Londra. Aici dér se poate aștepta o mare luptă decisivă între cei doi beligeranți. Burii dispun de 21,000 oameni, Englesii cam de 14,000. De nu le vor sosi Englesilor ajuto-re nouă, speranța lui Joubert de a învinge și acesta ôste inimică, poate fi întemeiată, și de-odată cu acesta se va face stăpân peste Natal, unde actualmente nu se mai află alte forțe armate engleze. Sunt în Durban vre-o două mii de oameni, ca garnisonă, dér aceștia nu pot eși de-acolo; ei trebuie să stea pe loc pentru apărarea portului.

Procesul complotiștilor din Franția.

Am fost amintit în unul din numerii trecuți, că înaintea Senatului frances constituit în tribunal suprem de stat, se pertractează un proces senzațional, așa numitul proces al complotiștilor contra republicei.

Remarcabilă a fost ședința de Sâmbătă a pertractării. Venind rândul la ascultarea lui Déroulède, sala și galeriile fură asediate de public foarte numeros.

Déroulède, interogat fiind, și-a desfășurat principiile sale politice, mărturisite mai ales în lupta sa parlamentară contra actualii forme de guvernament în Franția. El dișe, că de ar fi fost singur deținut, ar refusa ori-ce răspuns la întrebările pre-sidentului; fiind înse vorba și de tovarășii săi și de încercarea de a-l compromite, ca pe republican cinstit, va răspunde la toate întrebările. El combătă constituția dela 1870 accentuând, că pentru modificarea ei sunt trei modalități: voința unui om, adică dictatura, voința poporului, adică revoluția, și voința parlamentului. Voința parlamentului însă, — dișe Déroulède — este eschisă, de aceea el recomandă revoluția. Declară, că mai întâi fii aderentul lui Gambetta, apoi al lui Boulanger, în urmă înse a ră-mas isolat, aruncându-se ast-fel în curentul ideilor sale. El ar fi provocat revoluția de stradă, decât Dreyfus ar fi fost achitat.

Vorbini apoi despre complotul dela 23 Februarie, când cu înmormântarea lui Faure, dér cu care a suferit naufragiu, căci armata n'a voit să-i urmeze, Déroulède esclama: „Acesta a fost cel mai rău pentru mine. D-Vostre țineți armata, ca să vă apere pe D-Vostre, ér nu pentru apărarea contra Germaniei. În timpul cel mai scurt D-Vostre veți merge împreună cu Germania. Tot ce am făcut, a fost o urmare a votului neechitabil al congresului“.

Președintele îl intrerupe dișcând, că nu i va suferi, ca în decursul pertractării să comită delict.

Déroulède: „Voiam să votez pentru un president cinstit, dér D-Vostre n'ați candidat un asemenea om“.

Procurorul Bernard: Nu pot permite să se ofenseze președintele. Te provoc să-ți retragi cuvintele, ca să nu fii silit a cere pedepsirea d-tale.

Déroulède: Nimic nu revoc; ceea-ce am spus, a fost stimulental tuturor faptelor mele.

Din cauza acesta procurorul a propus pedepsirea lui Déroulède, aplicându-i-se § 26 al legii de presă, care prevede închisura dela 3 luni până la 1 an și amendă dela 100—300 franci față de acela, care defăimăză persóna preșidentului republicei.

Déroulède se ridică și dișe, că preșidentul e om cinstit în viața sa privată, nu însă și în înțeles politic. „În viața politică sunt bandiți, cari prin slăbiciunea ômeilor cinstiți sunt terți. Președintele Loubet încă se numără între aceștia“.

După pledoaria apărătorului, tribunalul a adus sentința, condamnând pe Déroulède la închisura de trei luni.

În ședințele de Luni și Marți a fost ascultat faimosul Guérin, care a desfășurat pe larg scopurile ligei antisemite, organizate după modelul mării lige Orientale și care îmbrățișează pe toți adversarii Jidanilor. Vorbi apoi despre arestarea lui și a soților în fortul Chabrol, unde voiau să reziste până la ultima suflare. El negă, că a pușcat asupra polițiștilor, a pușcat numai cu praf, do-vadă, că n'a omert pe nimeni.

Pertractarea s'a continuat erf.

ULTIME SCIRI.

Blașiș, 23 Noevre. Sinodul arhidiececan în ședința sa de ieri a discutat cestiunea autonomiei, respingând toate încercările ostile independenței bisericei române unite.

Budapesta, 22 Noevre. Cele două deputațiuni pentru cvotă s'au întrunit așii din nou. S'a ajuns la următorul rezultat: 1) Proporțiua cvotei e valabilă pentru 10 ani, dela 1 Ianuarie 1900 până la 31 Decemv-re 1909; 2) Cât timp durează comuniunea vamală, venitele vămilor, scoțându-se cheltuielile cu încasarea, se folosesc pentru cheltuielile comune; 3) Proporțiua cvotei este: 34.4 pentru Ungaria și 6.56 pentru Austria. La despărțire membrul comisiunei austriace Dumba a diș lui Falk: Ne depărtăm într'adevăr cu inimă ușurate. Falk răspunde: „Noi însă rămânem cu buzunarele ușurate“.

DIVERSI.

Minele de diamante din Kimberley. Orașul Kimberley, în împrejurimile căruia se află bogatele mine de diamante, e situat în partea de sus a fluviului Oranje lângă granițele statului liber de același nume și ale republicei Transvaalului.

În 1867, pentru prima dată se svescose, că s'au găsit diamante de-alungul fluviului; la scirea acesta cete numeroșe de aventurieri pornesc spre regiunea bine-cuvântată. Peste doi ani, cercetările și să-păturile se localizează și se înmulțesc în jurul Kimberleyului, care devine un Eldorado. Dér cui aparține teritoriul Kimberleyului. Statul Oranje îl reclamă pe buna dreptate. Atunci guvernul Capului îi opune preten-siunile unuia din creaturile sale, metisul Waterboer, șef indigen al unui trib ore-care, fără nici o consistență. Guverna-torul Natalului, luat ca arbitru, dă Kim-berleyul lui Waterboer, care-l cedază apoi Angliei. Acesta s'a petrecut la 1871.

În urma apelului statului Oranje, un tribu-nal englez decide, că Waterboer n'avea nici un drept asupra terenurilor diamantifere; atunci guvernul englez oferă câștigătorului o indemnitate de 2 milioane și jumătate, seu războiul. Oranjul primesc indemnitatea; dér neleelitatea britanică eși la ivelă și Africenderii își vor pădi de aci înainte mai bine granițele. Așa-gam, că Cecil Rhodes fii sufletul negocierilor, cari făcură din Kimberley oraș englez. Nu de mult se aflau în Kimberley 10.000 de locuitori, aproape toți în stare înfloritoare. Cartierul europenilor bogăți, construit în întregime de Cecil Rhodes, se chiamă Kenitworth, în amintirea reginei Elisabeta și a romanului lui Walter Scot; aci așteptă „Napoleon al Capului“ — cum e numit Cecil Rhodes — fără să-i fie tēmă de inamic. Burii, la rândul lor, nu sunt ômeni să se dea înapoi, dat fiind, că cucerirea Kimberleyului e foarte ispititoare. De altminte-rea, orașul e bine apărat. Singură mina din Wessalton, care se află sub cerul liber, a produs de vre-o câțiva ani încôce diamante în valôre de 300 de milioane de franci. Acum două-șeci și cinci de ani, numai terenul a fost cumpărat cu 1.250 de franci. Despre acesta se poate dișe, că aduce venituri, și se înțe-lege de ce Cecil Rhodes preferă șederea la Kimberley ceței dese a Tamisei și becuri-or de gaz dela Piccadilly.

Literatură.

Dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov se pot procura următoarele opuri:

Ideul învățătorului român, studiu social pedagogic, de Ión Dariu. Prețul 20 cr. (cu posta 23.)

Disciplina cu devotamentul și iubirea în serviciul educațiunii, de Ión Dariu. Prețul 20 cr. (cu posta 23.)

Banca în școlă, studiu asupra întocmirii ei, de I. Dariu. Prețul 15 cr. (cu posta 17.)

Dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de regretatul *Vasile Moldovan* fost prefect al Legiunii III în 1848—49. Istoriisurile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într-o limbă ușoară și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferință, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. *Francisc Rieger* anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea momentului eroului nostru. Prețul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

Din cartea d lui *Axentie Severu*, veteranul nostru luptător dela 1848, intitulată **„Răspuns la cartea neagră“**, cu un bogat adaos despre arderea *Aiudului*, se mai pot căpăta exemplare cu prețul de 1 fl. + 5 cr. porto.

„Pintea Viteazul“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisiri din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„David Almășianu“, schițe biografice de *Ioan Popea*. Broșura această, atât de bine scrisă, prezintă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Vivia, séu Biserica din Cartagine, narațiune istorică, tradusă din italienește de *Dr. Iuliu Dragoș*, preot și profesor. Se vinde cu prețul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

„Preotul din Noieni“, narațiune istorică din veacul nostru, scrisă de *Arghirobarbu*. Această interesantă narațiune privește evenimente din 1848—49. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

„Povestea unei Corone de oțel“, opul mult dorit și așteptat al d-nului *G. Coșbuc*, a apărut în editura librăriei C. Sfetea din București și costă un leu și 50 bani. E scrisă și această carte la înțelesul tuturor și este atât de interesantă, încât cine o ia în mână, nu se mai poate despărți de ea. In istoria această ni-se arată oglinda viată a faptelor mărețe, prin cari a trecut România până a ajuns la independență. Scenele, ce se descriu din războiul pentru neatarnare, sunt la culme mișcătoare și insufletitoare. Cartea e provădută cu numeroase portrete și ilustrațiuni. Ea stă în legătură cu **„Războiul nostru pentru neatarnare“** scris tot de d-l G. Coșbuc, așa că cine și-a procurat pe acesta, trebuie să și procure și **„Povestea unei Corone de oțel“**. Sperăm, că fruntașii noștri, înțelegând importanța acestor scrieri, vor stăruii din răspuțeri a-le răspândi cât mai mult în popor. Se pot procura ambele cărți dela **„Tipografia A. Mureșianu“** din Brașov. **„Războiul nostru pentru neatarnare“** costă 50 cr. (cu posta 55 cr.), ér **„Povestea unei Corone de oțel“** 75 cr. (cu posta 80 cr.)

„Războiul pentru neatarnare“, povestit pe înțelesul tuturor de *George Coșbuc*, este o carte nu numai cât se poate de interesantă, bine scrisă și atrăgătoare, dér tot-odată și cea mai efțină între cărțile românești, apărute până acum. Un exemplar în format mare 8° de 283 pagine costă numai 50 cr. (cu posta 55 cr.). Cu deosebire ar fi de dorit să se răspândescă cât mai mult în straturile poporului, fiind ea în adevăr scrisă „pe înțelesul tuturor“.

„Românul în sat și la óste“ Acesta este titlul unei nouă cărțițele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Este un studiu asupra caracterului Românului, și a apărut în Tipografia „Aurora“ A. Todoran din Gherla.

„Țera noastră“. Descrierea părților Ardealului dela Murăș spre miază-đi și valea Murășului, de *Silvestru Moldovan*, — e o scriere unică în felul său, atât de călduros apreatiată de întreaga diaristică română. Cu deosebire din bibliotecile populare ea n'ar trebui să lipsescă. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr.)

Zarandul și Munții apusenii ai Transilvaniei, descriere de *Silvestru Moldovan*. Cu 9 ilustrațiuni și o schiță. E o carte tot atât de prețioasă și rară în felul

séu, ca și cea dintăi. Recomandăm și această carte pentru bibliotecile populare, cum și pentru toți Românii, cari vor să-și cunoască țera și némul lor. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr.)

Din trecutul Silvaniei legende de *Victor Russu*. Conține 25 legende diferite. Prețul unui exemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Din Istoria lumii, „tălmăcită de preotul *Constantin Morariu* din cartea nemțescă a D-rului Th. B. Welter și întocmită pentru folosul poporului român din Bucovina“, a apărut în editura „Deșteptării“ din Cernăuți: **partea a doua**. Ea este scrisă tot atât de bine și de ușor, ca și partea întâi, care a avut și la noi mare trecere mai ales printre popor. Prețul 50 cr. (plus 5 cr. porto.) — Cu același preț se mai pot căpăta dela Tipografia „A. Mureșianu“ și câte-va exemplare din partea întâi, adăugând și pentru această 5 cr. porto.

Scrieri scolare.

Istoria pedagogiei de *V. Gr. Borgovan* O carte nouă și de mare interes pentru toți bărbății de școlă. Prețul 1 fl. 50 cr. cu posta 1 fl. 60 cr.)

Istoria Biblică pentru folosul școlilor populare din diecesa Gherlei. (Cu permisiunea superiorilor) **Ticărătă în 1898**, Partea I (Testamentul vechi) costă 25 cr., ér partea II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fiă-care.

Cântul în școlă populară de *Iuliu Pop*. Invățător în Năsăud. Teoriă, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, invățători și părinți, prelucrat de *Basilu Hașu*, fost profesor în seminariul din Blașiu și vicar la Făgăraș. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

„Invățătura creștină, séu Catechismul mare pentru tinerimea greco-cat.“ **Edițiunea III.** (1898). Cu binecuvântarea episcopului de odinioară al Gherlei, *Ioan Alexi*. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag, format 8°, e legată solid și costă 80 cr. (cu posta 90 cr.)

Idei fundamentale în economia politică. D-l *Ioan Socaci*, vechi profesor la școlile comerciale române din loc, a scos de sub tipar o nouă broșură sub titlul de mai sus, fiind adausă în partea a doua și o nouă teoriă sociologică, care conține lucruri de interes științific deosebit mai ales pentru specialiști. A cunoșce ideile fundamentale ale economiei politice este fără îndoială de mare interes pentru orî care cetitor inteligent. Un exemplar costă 65 cr. și se poate procura séu direct dela d-l autor, în a căruia editură a apărut opul, séu dela Tipografia „A. Mureșianu“.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul pieței Brașov.

Din 23 Novembre 1899.

Banenota rom. Cump.	9.15	Vënd.	9.17
Argint român. Cump.	9.10	Vënd.	9.12
Napoleonilor. Cump.	9.56	Vënd.	9.58
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusesol Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	59.02 1/2
Lire turcesol Cump.	10.72	Vënd.	—
Soris. fonc. Albina	101.—	Vënd.	5% 101.50

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisiei administratiunii. In cazul publicării unui ananțiu mai mult de odată se face scădământ, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 5 cr. se vinde la librăria **Nic. I. Ciureu** și la **Eremias Nepoți**.

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Novembre 1899.

Renta ung. de aur 4%	116.60	Renta de hârtie austr.	99.35
Renta de corone ung. 4%	95.00	Renta de aur austr.	116.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.80	Cosuri din 1860.	136.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	99.40	Acții de-ale Băncei austro-ungară	906.—
Oblig. căil. fer. ung. de est. I. emisa.	118.40	Acții de-ale Băncei ung. de credit.	374.75
Bonuri rurale ungare 4%	93.30	Acții de-ale Băncei austr. de credit.	371.50
Bonuri rurale croate-slavone	—	Napoleonilor	9.57 1/2
Impr. ung. cu premii	160.50	Mărci imperiale germane	59.02 1/2
Cosuri pentru rez. Tisei și Seghedin	137.—	London vista	120.65
Renta de argint austr.	99.60	Paris vista	47.80
		Renta de corone austr. 4%	99.80
		Note italiene	45.20

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijlôce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta orî-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

<p>IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.</p> <p>CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE</p> <p>STATUTE.</p> <p>FOI PERIODICE.</p> <p>BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.</p> <p>PROGRAME ELEGANTE.</p> <p>BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.</p> <p>ANUNȚURÎ.</p>	<p>REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.</p> <p>BILANȚURÎ.</p> <p><i>Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.</i></p> <p><i>Cuvertle, în toată mărimea.</i></p> <p>TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.</p> <p>PREȚURÎ-CURENTE și DIVERSE</p> <p>BILETE DE INMORMENTARI.</p>
--	---

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șese luni.	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni.	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Comnii cari se vor abona din nou, să binevoiescă a srece adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.